

KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI AHOLI BNDLIGINI TA'MINLASH.

Jahongir Ergashev Toshpulat o'g'li

Namangan muxandislik texnologiyalar instituti

Iqtisodiyot-tarmoqlar bo'yicha yo'nalishi

Annotatsiya: Ushbu maqola ishsizlik muammolarini hal qilish va iqtisodiy inklyuzivlikni rag'batlantirish vositasi sifatida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishga ko'maklashishning ahamiyatini o'rganadi. Vakolat va imkoniyatlar ob'ektivi orqali biz jismoniy shaxslar uchun mazmunli bandlik imkoniyatlarini taqdim etish va jamiyatning umumiy farovonligiga hissa qo'shishda tadbirkorlik harakatlarining o'zgaruvchan salohiyatini o'rganamiz.

Kalit so'zlar: kichik biznes, tadbirkor, jismoniy shaxslar, jamiyat, xususiy tadbirkorlik.

Bugungi jadal va raqobatbardosh iqtisodiy sharoitda aholi bandligini ta'minlashda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning o'rni va rolini beqiyosdir. An'anaviy mehnat bozorlari uzilishlar va noaniqliklarga duch kelganligi sababli, kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining o'sishi barqaror bandlik imkoniyatlarini yaratish uchun istiqbolli yo'lni taqdim etadi. Innovatsiyalar, ijodkorlik va tavakkalchilik madaniyatini yuksaltirish orqali kichik biznes nafaqat iqtisodiy o'sishni ta'minlabgina qolmay, balki yangi ish o'rinlari yaratish, malaka oshirish va jamiyat imkoniyatlarini kengaytirishda ham muhim rol o'ynaydi. Hozirgi iqtisodiy sharoitda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rag'batlantirish barqaror rivojlanishga ko'maklashish va aholi bandligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Kichik biznes ko'plab mamlakatlar iqtisodiyotining tayanchi bo'lib, innovatsiyalarni rag'batlantiradi, ish o'rinlari yaratadi va mahalliy hamjamiyatlarning o'sishiga hissa qo'shadi. Jismoniy shaxslarga o'z

tadbirkorliklarini boshlash imkoniyatini berish orqali biz nafaqat ishsizlik muammolarini hal qila olamiz, balki iqtisodiy xilma-xillik va barqarorlikni rag'batlantirishimiz mumkin. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik rivojlanayotgan iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismidir. Ular odamlarga o'z ehtiroslarini amalga oshirish, o'z ijodlarini namoyish etish va mahalliy iqtisodiyotga hissa qo'shish uchun yo'llarni taqdim etadi. Tadbirkorlik madaniyatini yuksaltirish orqali jamoalar o'z aholisining salohiyatidan foydalanishi mumkin, bu esa samaradorlik, innovatsiyalar va iqtisodiy farovonlikning oshishiga olib keladi. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning asosiy afzalliklaridan biri aholi bandligini ta'minlashdir. Kichik biznes bozor talablariga tez moslasha olishi, turli sohalarda yangi ish o'rinlari yaratilishi bilan mashhur. Tadbirkorlikni rag'batlantirish orqali biz, ayniqsa, yoshlar va marginal aholi o'rtasidagi ishsizlik darajasini pasaytirishimiz va aholining quyi qatlamlarida iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishimiz mumkin. Kichik biznes mulki shaxslarga o'z iqtisodiy taqdirlarini nazorat qilish imkoniyatini beradi. Ishbilarmon tadbirkorlarni resurslar bilan ta'minlash, o'qitish va qo'llab-quvvatlash orqali biz jamoalarda o'z-o'ziga ishonish madaniyatini va vakolatlarini oshirishimiz mumkin. Bundan tashqari, ayollar, ozchiliklar va kam ta'minlangan guruhlar o'rtasida tadbirkorlikni rag'batlantirish biznesdagi inklyuzivlik va xilma-xillikni kuchaytirishi va adolatli jamiyatga olib kelishi mumkin. Kichik biznes va tadbirkorlar innovatsion ruhi va epchilligi bilan ajralib turadi. Ular ko'pincha yangi g'oyalar, mahsulotlar va xizmatlarning kashshoflari bo'lib, iqtisodiy o'sishni va raqobatbardoshlikni oshiradilar. Kichik biznesni qo'llab-quvvatlash orqali biz iqtisodiy qiyinchiliklar va noaniqliklarni engishda muhim bo'lgan innovatsiyalar, moslashuvchanlik va chidamlilik madaniyatini rivojlantirishimiz mumkin. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish uchun hukumatlar qulay muhit yaratishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bunga moliyadan foydalanish imkoniyatini ta'minlash, tartibga solish tartib-qoidalarini soddalashtirish, o'qitish va murabbiylik dasturlarini taklif qilish, ta'lim va xabardorlik kampaniyalari orqali tadbirkorlik madaniyatini oshirish kiradi. Hukumatlar qo'llab-quvvatlovchi siyosat va tashabbuslarni

amalga oshirish orqali kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning o'sishiga turtki berishi mumkin.

Xulosa:

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish aholi bandligini ta'minlash, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, mahallalar imkoniyatlarini kengaytirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ishbilarmon tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash, resurslar va murabbiylik bilan ta'minlash hamda qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish orqali biz shaxslarning innovatsiyalarni rivojlantirish, ish o'rinlarini yaratish va barqaror rivojlanishga hissa qo'shish imkoniyatlarini ochishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Vales W.J. Empirical research on entrepreneurial orientation: An assessment and suggestions for future research / W.J. Wales, V.K. Gupta, F.T. Mousa // International Small Business Journal. - 2013. - №31(4). - P. 357-383.

2. Bayxonov B.T. "O'zbekiston iqtisodiyotida investisiyalarni tarmoqlararo taqsimlashning ekonometrik modellashtirish uslubiyatini takomillashtirish". Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc) dissertatsiyasi avtoreferati. Toshkent - 2019. - 76 b.

3. Abulqosimov H.P., Qulmatov A.A. O'zbekistonda kichik biznes sohasida oilaviy tadbirkorlikning o'rni va uni rivojlantirish yo'llari. Monografiya. - T.: Universitet, 2015. - 126 b.

4. G'oyibnazarov B.K., Rahmonov H.O., Otajonov Sh.I., Almatova D.S. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik - mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotini yuksaltirish omili. Monografiya. - T.: Fan, 2011. - 184 b.

5. www.ziyonet.uz